

6. SINIF
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
MATERYAL KİTABI

EDİTÖR

Mustafa Yılmaz

KOMİSYON

İsmail Kılıç

Dilek Menküç

Elif Emine Balcı

Kevser Tuba Uysal

Eyüp Aydın

Murat Bodur

Cemil Karademir

Tuba Bayram

İstanbul 2015

DEĞERLER EĞİTİMİ MERKEZİ YAYINLARI

© Eserin Her Türlü Basım Hakkı Anlaşmalı Olarak
Değerler Eğitimi Merkezi Yayınlarına aittir.

ISBN :
Sertifika No:

Kitabın Adı
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Materyal Kitabı

Yayın Koordinatörü
Hulusi Yiğit

EDİTÖR:
Mustafa Yılmaz

KOMİSYON:
İsmail Kılıç
Dilek Menküç
Elif Emine Balcı
Kevser Tuba Uysal
Eyüp Aydın
Murat Bodur
Cemil Karademir
Tuba Bayram

Tasarım - Mizanpaj
Nuray Yüksel

Baskı-Cilt
Vesta Ofset
(0212) 648 06 38

Dem Yayınları Ensar Neşriyat Tic. A. Ş. Organizasyonudur.

1. Basım
Ocak 2015

İsteme Adresi
Kıztaşı Cad. No: 10 Fatih / İstanbul
Tel : (0212) 491 19 03 – 491 19 04 Faks : (0212) 491 19 30
www.ensarnesriyat.com.tr ensar@ensarnesriyat.com.tr

6. SINIF
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
MATERYAL KİTABI

İstanbul, 2015

ÖNSÖZ

Öğretmenlik, tarih boyunca en önemli mesleklerden biri olagelmıştır. Yeni yetişen nesilleri geleceğe hazırlamak ve onları hem zihinsel hem de duygusal olarak donatmak için öncelikle öğretmenin donanımlı olması gerekmektedir. Bu donanım da hem bilgiyi, hem de bilgiyi sunmada kullanılan araçları ifade eder.

Eğitim-öğretim ortamlarında öğretmenlerin işini kolaylaştırması hedeflenen materyallerin üretilmesi ve paylaşılması amacıyla birçok öğretmen, sivil toplum kuruluşu ve resmi kurum çalışmalar yürütmektedir. Ancak bu çalışmaların birçoğu kalıcı olmamakta ve geniş kitlelere ulaşamamaktadır.

Elinizdeki kitap İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin dersi daha etkili sunabilme yolunda ihtiyaç duyabilecekleri materyal örneklerini içermektedir. Kitap hazırlanırken ünitelere göre düzenlenmiş ve ünite özetinden hazırlık çalışmalarına, ünite kavramlarından test sorularına, resimlerden bilmecelere kadar, derste kullanılacak yüzlerce örnekle zenginleştirilmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkabilmesi için Ensar Vakfı Değerler Eğitimi Merkezi'nde yaklaşık 20 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni ve öğretmen adayı üniversite öğrencisi, komisyonlar halinde üç yıl boyunca çalışmıştır.

Eğitim materyallerinin öğretmenin yerini tutamayacağını, aslolanın her zaman olduğu gibi öğretmen olduğunun elbette farkındayız. Öğretmenin kullandığı yöntem, teknik ve materyallerin sadece birer araç olduğunu biliyoruz. Bu çalışmanın da işini özveri ile yapan öğretmenlerimize faydalı olacağını umuyoruz.

Kitapta yer alan materyaller ve daha fazlası aynı zamanda www.dkab.org sitesinde de yayımlanmaktadır. Böylelikle öğretmenlerimiz için hem basılı, hem de elektronik ortamda materyallere ulaşma imkânı sunulması amaçlanmıştır.

Çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçenlere, başta Ensar Vakfı Değerler Eğitimi Merkezi Genel Koordinatörü Hulusi Yiğit olmak üzere tüm Merkez çalışanlarına, çalışmanın son halini alması sürecinde desteğini esirgemeyen Ahmet Okutan'a ve öğretmen gruplarına katılarak destek veren öğretmen aday adayı Ayşegül Güven, Rûveyda Yağınlı, Ömer Selman Ersoy, Esra Sekitaş, Muhammed Yaşar Karaosman Birgül Karakaş, Ebru İkiz, Büşra Mollaahmetoğlu'na teşekkür ederiz. Çalışma bizden, başarı Allah'tandır.

Mustafa Yılmaz

Editör

İ Ç İ N D E K İ L E R

Ünite Özeti.....	9
Kavramlar.....	27
Hazırlık Ödevleri.....	33
Çalışma Kağıtları.....	39
Şiirler.....	74
Klasik Sorular.....	89
Test Soruları.....	96
Performans Görevleri.....	112
Proje Ödevleri.....	138
Bulmacalar.....	186
Etkinlikler.....	217
Kavram Haritaları.....	262

SINIF : 6
ÖĞRENME ALANI : İNANÇ
ÜNİTE : 1 / PEYGAMBERLERE VE İLAHİ KİTAPLARA İNANÇ
MATERYAL TÜRÜ : ÜNİTE ÖZETİ

PEYGAMBERLERE VE İLAHİ KİTAPLARA İNANÇ

1. Peygamber ve Peygamberlere İman

Peygamber, Allah tarafından insanlar arasından seçilen ve onun mesajlarını insanlara ileten elçidir. Kur'an-ı Kerim'de "peygamber" in karşılığı olarak "nebi" ve "resul" sözcükleri kullanılmıştır. Peygamberlerin ilettiği mesajlar, Allah'ın emirleri, yasakları ve öğütlerinden oluşur. Bunlara ve bunların peygambere gönderilmesine vahiy denir.

Allah, insanları hiçbir zaman yalnız ve başıboş bırakmamış, tarih boyunca birçok peygamber göndererek onlara doğru yolu göstermiştir. Kur'an-ı Kerim'de tüm peygamberlerin sayısı ve adları belirtilmemiştir. Peygamberlerden bazılarının isim ve kıssalarına Kur'an-ı Kerim'de yer vermiştir. Kur'an-ı Kerim'de kıssası (hayat öyküsü) aktarılan her peygamberin, bütün insanlar için örnek oluşturabilecek davranışları vardır.

1.1. Peygamberlerin İnsanlardan Seçilmesinin Nedenleri

İnsanlardan birinin peygamber olarak seçilmesi; vahyin anlaşılması, kabul edilmesi ve uygulanmasında büyük kolaylıklar sağlamıştır.

Peygamberler, yaşadıkları toplumu her bakımdan çok iyi tanıdıkları için insanların sorunlarına doğru çözüm getirmiş ve insanlara önderlik etmişlerdir. Böylelikle onlar, vahyin uygulanmasında örnek olmuşlardır.

Peygamberlerin çağrısını kabul etmeyen bazı kimseler, insanlar arasından peygamber seçilmesine karşı çıkmışlardır. Peygamberlerin meleklerden veya doğaüstü güce sahip olan bir varlık olması gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

1.2. Peygamberlerin Nitelikleri

Yüce Allah'ın seçtiği elçiler; dürüst ve güvenilir kişilikleriyle, sorumlu ve adaletli tutumlarıyla örnek insanlardır. Peygamberlerin en önemli özelliklerinden biri doğru ve dürüst olmalarıdır. Bütün peygamberler güvenilir ve dürüst insanlardır. Onlar, sözleri ve davranışlarıyla bunu ortaya koymuşlardır.

Peygamberler, her türlü kötü davranışlardan korunmuş ve kaçınmışlardır. Eğer böyle olmasalardı insanların onları dinlemesi, güvenilir bulması ve onlara inanması mümkün olmazdı. Peygamberler, Yüce Allah'tan aldıkları mesajları doğru anlamış ve insanlara olduğu gibi bildirmişlerdir.

Bütün peygamberlerde bulunan sıfatlar şunlardır:

1. Sıdk :Doğru olmak
2. Emanet :Güvenilir olmak
3. Fetanet :Akıllı ve zeki olmak
4. İsmet :Günah işlemekten korunmuş olmak
5. Tebliğ :Allah'tan aldığı mesajları olduğu gibi insanlara bildirmek.

1.3. Peygamberlere Gelen Mesajların Ortak Amacı

Peygamberlerin yaşadıkları zaman ve mekân farklı olsa da getirdikleri mesajlar ve gerçekleştirmek istedikleri hedefler hep aynı olmuştur. Bütün peygamberler insanları yalnızca Allah'a inanmaya (tevhide) ve sadece ona ibadet etmeye davet etmişlerdir. Bütün peygamberler; şirk, cehalet, hurafe, batıl inanç ve haksızlıklara karşı çıkmışlardır. Allah'ın buyurduğu gibi barış içinde hak ve adalet ölçülerine uygun yaşamayı öğütlemişlerdir.

2. İlahî Kitap ve İlahî Kitaplara İman

Yüce Allah, peygamberler aracılığı ile insanlara buyruklar göndermiştir. Bu ilahî buyruklara ve onların yazılı metnine ilahî kitaplar denilmektedir. Sayfalar biçimindeki ilahî kitaplara "suhuf" denilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de bazı peygamberlere suhuf verildiği belirtilmiştir.

2.1. Allah Niçin Vahiy Göndermiştir?

Allah; insanların, dünyada ve ahi-rette huzurlu ve mutlu yaşamalarını sağlamak amacıyla peygamberler aracılığıyla vahiy göndermiştir. Yüce Allah, insanlar yanlış inançlara yönelmesinler diye vahiy göndermiştir. İlahî kitaplar, ahlaklı ve erdemli yaşamının ilkeleri üzerinde durur. İnsanlar arasında dinle ilgili görüş ayrılıkları, ilahî kitaplar sayesinde çözüme kavuşmuştur.

2.2. İlahî Kitaplar

İlahî kitaplar, Allah'ın peygamberlere vahyettiği kitaplardır. İlahî kitaplarda; doğru, iyi, yararlı ve güzel davranışların neler olduğu yazılıdır. Onların içinde ilahî buyruklar, öğütler ve haramlar bildirilmiştir. Bu kitaplar kişinin kendisine, ailesine ve topluma karşı sorumluluklarını içermektedir.

Dört ilahî kitap vardır. Bunlardan

Tevrat Hz. Musa 'ya,

Zebur Hz. Davut'a,

İncil Hz. İsa'ya,

Kur'an-ı Kerim de Hz. Muhammed'e indirilmiştir.

Diğer taraftan Hz. Âdem'e 10, Hz. Şit'e 50, Hz. İdris'e 30 ve Hz. İbrahim'e ise 10 sayfa verilmiştir. Allah tarafından gönderilen bütün bu vahiyler arasında öz itibarıyla bir fark yoktur.

3. Asr Suresi ve Anlamı

Asr suresi, Kur'an-ı Kerim'in 103. suresidir. Üç ayettir. Mekke'de indirilmiştir. Asr; çağ, yüzyıl (asır) ve zaman anlamlarına gelmektedir. Kur'an'da bildirilen ilkeler ve değerler bu surede âdeta özetlenmiştir.

Okunuşu

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. "Vel asr.

2. İnnel insâne le fi husr.

3. İllellezîne âmenû ve amilus sâlihâti ve tevâsav bil hakkive tevâsav bis sabr."

Anlamı

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. "Asra yemin ederim ki

2. İnsan gerçekten ziyan içindedir.

3. Bundan ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır (Onlar ziyanda değillerdir).

SINIF : 6
ÖĞRENME ALANI : İBADET
ÜNİTE : 2 / NAMAZ İBADETI
MATERYAL TÜRÜ : ÜNİTE ÖZETİ

1. Namaz Nedir? Niçin Kılınır?

Namaz, Kur'an-ı Kerim'deki "salat" kelimesinin karşılığıdır. Salat; namaz kılmak, dua etmek ve yüceltmek anlamlarında kullanılır. İnsan namaz kılarken Rabb'ini anar, ona olan sevgi ve saygısını dile getirir. Ona dua eder ve şükreder. Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde namazın anlamı ve önemi anlatılır. Örneğin; Nisâ suresinin 103. ayetinde, "...Şüphesiz namaz, müminlere vakitleri belirlenmiş bir farzdır." buyrulmuştur. İslam dininde akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış her Müslüman için namaz farz kılınmıştır. Sevgili Peygamberimiz de "Namaz dinin direğidir." buyurmuş ve namazın İslam'ın temel şartlarından biri olduğunu söylemiştir.

2. Namazın Şartları

Namaza başlamadan önce ve namaz esnasında uymamız gereken bazı şartlar vardır. Bunlara "namazın farzları" denir.

2.1. Namaza Hazırlık Şartları

2.1.1. Abdest, Boy Abdesti (Gusül) ve Teyemmüm

Namaza hazırlık şartlarından en önemlisi temizliktir. Yüce Allah'ın huzuruna çıkacak kimse bedeni, elbisesini ve namaz kılacağı yeri temizlemelidir.

Abdestin farzları şunlardır:

1. Yüzü yıkamak
2. Kolları dirseklerle beraber yıkamak
3. Başın dörtte birini mesh etmek (ıslak eli, başın üzerine sürmek)
4. Ayakları topuklarla beraber yıkamak

Boy abdesti (Gusül)

Vücudumuzda kuru yer kalmayacak şekilde yıkanmaya boy abdesti veya gusül denir. Boy abdesti, dinimizin emrettiği bir temizlenme biçimidir.

Akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış her Müslümanın bazı özel durumlarda boy abdesti alması Allah'ın bir emri (farz) dir.

Boy abdestinin farzları şunlardır:

1. Ağız temizlemek
2. Burnu temizlemek
3. Bütün vücudu yıkamak

Teyemmüm

Teyemmüm, su bulunmadığı ya da suyu kullanma imkânının olmadığı durumlarda, temiz toprak veya toprak cinsinden bir şeyle alınan abdesttir.

Teyemmümün farzları şunlardır:

1. Niyet etmek
2. Elleri toprağa sürüp yüzü mesh etmek, tekrar elleri toprağa sürüp sağ ve sol kolu mesh etmek

2.1.2. Namaza Hazırlığın Diğer Şartları

Abdest dışında namaz için yapılması gerekli diğer hazırlıklar şunlardır:

- 1. Necasetten taharet:** Vücudun, elbisenin ve namaz kılınacak yerin temiz olması demektir.
- 2. Setr-i avret:** Namazda vücudun gerekli yerlerinin örtülmesidir. Erkeklerde, diz ile göbük arası, bayanlarda ise el, yüz ve ayaklar hariç bütün vücudun örtülmesi anlamına gelir.
- 3. İstikbal-i kible:** Namazda Kâbe'ye yönelmektir.
- 4. Vakit:** Kılınacak namazın vaktinin girmesidir.
- 5. Niyet:** Kılınacak namaz için niyet etmektir.

Namazın Kılınış Şartları

Namaz kılarken uyulması gereken birtakım şartlar vardır. Altı tane olan bu şartlara, "namazın içindeki farzlar" veya "namazın rükünleri" denir. Bunlardan biri eksik olduğunda namaz geçerli olmaz. Bu şartlar şunlardır:

- 1. İftitah (namaza başlama) tekbiri:** Niyetten hemen sonra "Allahu ekber." diyerek namaza başlamaktır.
- 2. Kıyam :** Namazda ayakta durmaktır.
- 3. Kıraat :** Namazda ayaktayken Kur 'an'dan birkaç ayet veya bir sure okumaktır.
- 4. Rükû :** Kıyamdan sonra elleri dizlere koyarak eğilmektir.
- 5. Secde:** Rükûdan sonra; elleri, dizleri, alnı ve burnu yere koymaktır. Secde peş peşe iki kez yapılır.
- 6. Kâde-i âhire (son oturuş):** Namazın sonunda "Ettehiyyâtu" duasını okuyacak kadar oturmaktır.

3. Namaza Çağrı: Ezan ve Kamet

İslam dini günde beş vakit namaz kılmayı emretmektedir. Bu namaz vakitlerini duyurmak için yapılan çağrıya "ezan" denir. Ezanla aynı zamanda, İslam'ın temel mesajları günde beş kez duyurulur.

"Kamet", tek başına ya da cemaatle namaz kılarken farz namazın hemen öncesinde okunur. Cemaatle kılınan namazlarda müezzin tarafından namazın başladığını duyurmak amacıyla yüksek sesle okunur.

Kametın sözleri ezanın sözleri gibidir. Sadece "Hayye ale'l felâh." cümlesinden sonra iki kez "Kad kâmeti's salâh." ifadesi eklenir.

4. Günlük Namazlar (BeşVakit Namaz)

Akıllı ve ergenlik çağına gelmiş her Müslümanın günde beş vakit namaz kılması Allah'ın bir emridir. Yüce Allah şöyle buyurur: "... Namaz, müminlere vakitleri belirlenmiş bir farzdır." (Nisa Suresi, 103. ayet)

Sevgili Peygamberimiz de namazların hangi vakitlerde, nasıl kılınacağını göstermiştir. Namazların kılınışları genel olarak aynıdır. Ancak beşvakit namazın farz ve sünnetleri ile namazların rekâtları arasında bazı farklılıklar vardır.

Ezanın sözleri ve anlamı:

Allâh-ü Ekber (2 kez) “Allah en büyüktür”,

“Eşhedü en lâ ilâhe illAllah” (2 kere) “Şahitlik ederim ki Allah’tan başka ilah yoktur”

“Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah” (2 kere) “Şahitlik ederim ki Muhammed Allah’ın elçisidir”

“Hayye ale’s-salâh” (2 kere) “Haydi namaza”

“Hayye ale’l-felâh” (2 kere) “Haydi kurtuluşa” ,

“Es-salatu hayrun mine’n nevm” (2 kere) “Namaz uykudan hayırlıdır” (sabah ezanında) “Namaz uykudan hayırlıdır”

“Allâh-ü Ekber” (2 kere) “Allah en büyüktür” ,

“Lâ ilâhe illAllah” (1 kere) “Allah’tan başka ilâh yoktur”

5. Cemaatle Namaz

Dinimiz; birlik, beraberlik ve dayanışmayı tavsiye eder. Çünkü birlikten kuvvet doğar. Bu birlikteliğin ibadetteki yansımaya örnek, cemaatle kılınan namazdır. Cemaatle namaz, kardeşlik ve dayanışma duygularını kuvvetlendirir. Cemaate katılan Müslümanlar birbirlerinin sevinç ve üzüntülerinden haberdar olurlar.

Cemaatle kılınan namazda namaz kıldıran kişiye imam, imama uyanlara ise cemaat denir. İslam’da bazı ibadetlerin cemaat hâlinde, topluca yapılması zorunludur. Örneğin cuma namazı ve bayram namazlarının cemaatle kılınması şarttır.

6. Cuma Namazı

Cuma namazı farz bir namazdır. Cuma namazı, haftada bir kez cuma günü, öğle namazının vaktinde cemaatle kılınır.

Cuma namazının kılındığı gün ayrıca öğlen namazı kılınmaz. Ancak cuma namazını kılamayanlar, o günün öğle namazını kılarlar. Yüce Allah şöyle buyurur: “Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağırıldığınız zaman, hemen Allah’ı anmaya koşun ve alış verişini bırakın. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.”

7. Bayram Namazı

Bir yılda, iki dinî bayram vardır. Bunlardan biri Ramazan diğeri ise Kurban Bayramı’dır. Her iki bayramda da iki rekât bayram namazı kılmak vaciptir.

Bayram namazı, bayramın birinci günü sabah namazının ardından güneş doğduktan kırk beş dakika sonra camide cemaatle kılınır.

8. Cenaze Namazı

Müslümanların birbirlerine karşı görevleri vardır. Bunlardan biri de ölen kimsenin cenaze namazına katılmaktır. Cenaze namazı dua niteliği taşıyan bir namazdır. Bir grup Müslümanın cenazeye katılması ile diğer Müslümanlardan yükümlülük kalkmış olur.

Cenaze namazı ayakta kılınır. Rükû ve secdesi yoktur. Namaz esnasında, ölen kişi yıkanmış ve kefenlenmiş bir hâlde cemaatin önünde, “musalla” denilen yüksekçe bir yere konulur. İmam önde, cemaat ise imamın arkasında ayakta saf oluşturarak durur.

9. Teravih Namazı

Teravih namazı, ramazan ayında kılınır. Yatsı namazının sünneti ile vitir namazı arasında kılınan sünnet bir namazdır. Cemaatle kılındığı gibi tek başına da kılınabilir ve yirmi rekâttir.

10. Namazı Bozan Durumlar

- Namazda konuşmak, gülmek, bir şey yiyip içmek gibi dışarıdan bakıldığında namazda olmadığı izlenimi verecek bir davranışta bulunmak
- Namazın farzlarından birini terk etmek
- Namazdayken abdestin bozulması
- Namazda kiblede başka yöne dönmek

11. Namazın İnsana Kazandırdıkları

İbadetler, Yüce Allah istediği için, kulluk bilinci ile yapılır. Her ibadetin, birçok faydası vardır. Çünkü Yüce Allah, kullarının iyiliğini ister.

Namaz bize neler kazandırır?

- Namaz, insanın Yüce Allah ile başını canlı tutar.
- Namaz, insanın duygu dünyasını zenginleştirir.
- Namaz, insanın, davranışlarında bilinçli olmasını sağlar. İnsanı kötü ve çirkin davranışlardan uzak tutar.
- Namaz, insanda birlikte yaşama ve dayanışma bilincini geliştirir.
- Namaz, temizliğe alıştıırır
- Namaz, zamanı iyi kullanmayı öğretir.

SINIF : 6
ÖĞRENME ALANI : HZ. MUHAMMED (S.A.V)
ÜNİTE : 3 / SON PEYGAMBER HZ. MUHAMMED
MATERYAL TÜRÜ : ÜNİTE ÖZETİ

Hız. Muhammed'in Çağrısı: Mekke Dönemi

Mekke Dönemi: Peygamberimizin çocukluğundan başlayarak Medine'ye hicrete kadar süren dönemdir. Hız. Peygamberimiz (s.a.s.)'in zaman zaman Hira mağarasına çekilip, günlerce orada kalıyor, Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz kudret ve azametini düşünerek O'na ibâdet ediyordu. Giderken azığını da beraberinde götürüyor, bitince evine dönüyor, sonra tekrar gidiyordu.

İlk Vahiy: Yaratan Rabb'inin Adıyla Oku

610 yılı Ramazan ayının Kadir gecesinde, Hira'daki mağarada düşünmeye dalmış olduğu bir sırada, karşısında vahiy meleği Cebrâil'i gördü. Melek O'na:

- "Oku" Dedi. Hız. Muhammed (s.a.s.):

- "Ben okuma bilmem", diye cevap verdi. Melek,

- "Oku" diye emrini tekrarladı.

. Melek emrini tekrarlayıp üçüncü defa "Alak" Sûresi'nin ilk beş âyetini okudu.

"Yaratan Rabb'inin adıyla oku. O, insanı Alak'tan (aşılanmış yumurtadan) yarattı. Oku, kalemle (yazmayı) öğreten, insana bilmediğini belleten Rabb'in sonsuz kerem sahibidir." (Alak Suresi 1-5 Ayetler)

Peygamberimiz gördüklerini Hız. Hatice'ye anlattı. Hız. Hatice, O'na.

"..Allah'a yemin ederim ki, Cenâb-ı Hakk hiç bir vakit seni utandırmaz. Çünkü sen , ak-rabanı gözetirsin. İşini görmekten âciz kimselerin ağırlıklarını yüklenirsin, Fakire verir, Misâfiri ağırlarsın....

Hız.Hatice daha sonra Hız. Peygamber (s.a.s.)'i amcazâdesi Nevfel oğlu Varaka'ya götürdü. Varaka hanîflerdendi.

Varaka Peygamberimiz (s.a.s.)'i dinledikten sonra:

- "Müjde sana yâ Muhammed, Allah'a yemin ederim ki sen Hız. İsmâ'nın haber verdiği son Peygambersin. Gördüğün melek, senden önce Cenâb-ı Hakk'ın Musâ'ya göndermiş olduğu Cibril'dir.

Yakın Çevreye Çağrı

İlk vahiy'den sonra, kısa bir süre vahyin arkası kesildi. Bir gün Cebrâil, Müddessir Sûresi'nin ilk âyetlerini getirdi : "Ey örtüsüne bürünen (peygamber). Kalk, (insanları) uyar. Rabb'inin adını yücelt (Namaz'da tekbir getir.) Elbiseni temiz tut. Kötü şeyleri terk et."

Hız. Peygamber (s.a.s.)'e ilk imân eden kişi, eşi Hız. Hatice oldu. Daha sonra evlâtlığı Zeyd ve amcasının oğlu Hız. Ali Müslüman oldular. Hız. Muhammed'in (s.a.v) İslâm'ı yaymaya yakın çevresinden başlaması İslâm dininin yayılmasını kolaylaştırdı.

Çağrının Yaygınlaşması

Peygamberliğin dördüncü yılında inen: "Sana emredilen şeyi açıkça ortaya koy, müşriklere aldırma". (Hicr Sûresi, 94) anlamındaki âyet ile İslâm'ı açıktan tebliğ etmesi emredildi. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.s.) halkı açıktan İslâm'a dâvete başladı. "Önce en yakın akrabaları uyar" (Şuarâ Sûresi, 214) anlamındaki âyet inince Peygamberimiz (s.a.s.),

Safâ Tepesi'ne çıkarak: "Size şu dağın eteğinde veya şu vâdide düşman süvârisi var. Üzerinize baskın yapacak desem, bana inanır mısınız?" diye sordu. Hepsi bir ağızdan: "Evet, inanırız, çünkü şimdiye kadar senden hiç yalan duymadık, sen yalan söylemezsin..." dediler. O zaman Rasûlullah (s.a.s.): "O halde ben size, önümüzde şiddetli bir azâp günü bulunduğunu, Allah'a inanıp, O'na kulluk etmeyenlerin bu büyük azâba uğrayacaklarını haber veriyorum... Yemin ederim ki, Allah'tan başka ibâdete lâayık ilah yoktur. Ben de Allah'ın size ve bütün insanlara gönderdiği Peygamberiyim... dedi.

Hicret Olayı

Hicret bir yerden başka bir yere göç etmek demektir. Müşriklerin zulümleri yüzünden Mekke'de Müslümanlar barınamaz hâle gelmişlerdi. Hz Peygamberimiz Müslümanların Medine'ye hicretlerine izin verdi.

Peygamberimize de hicret için izin verildi. Ortalık kararınca, Kureyş'in seçme cânileri evin etrâfını sardılar. Sabahleyin evinden çıkarken hep birden saldırıp öldüreceklerdi. Hz. Ali, Rasûlullah (s.a.s.)'in yatağına yattı. Hz. Peygamber (s.a.s.) eline bir avuç kum alıp, evini çeviren müşriklerin üzerine saçtı. Rasûlullah (s.a.s.) aralarından geçip gitti.

Hız. Muhammed'in Çağrısı: Medine Dönemi

Medine Dönemi, Hicretten başlayarak Peygamberimizin vefatına kadar olan dönemdir. Evs ve Hazrec kabîleleri, aralarındaki bu düşmanlığın ancak Rasûlullah (s.a.s.)'in hakemliği, İslâm'ın getirdiği adâlet, sevgi ve kaynaşma ile ortadan kalkabileceğini anlayarak Müslümanlığa sınımsız bağlandılar. Gerçekten Hz. Peygamber (s.a.s.)'in Medine'ye gelmesiyle, bu iki kardeş kabîle arasında asırlarca sürmüş olan kin ve düşmanlıktan eser kalmamıştır.

Peygamber Mescidi ve Sosyal İşlevi

Peygamberimiz Medine'ye hicret ettikten sonra Mescidi Nebi inşa edildi..

Eğitim ve Öğretim Hizmetleri

Peygamberimiz bir hadisinde "Ben muallim (öğretmen) olarak gönderildim" buyurmuştur. Gerçekten onun hayatı bütünüyle eğitim ve öğretimle geçmiştir.

Hicretten sonra Peygamber Mescidi, İslâm'ın en önemli eğitim öğretim merkezi olmuştur. Peygamberimiz mescidin yanına "Suffe" adında ayrı bir bölüm yaptırmıştı. Burada yoksul olup barınacak yeri olmayanlar veya evi olduğu halde ilim öğrenmek isteyenler kalır, yeni bilgiler öğrenerek ve ibadet ederek günlerini geçirirlerdi. Buradan yetişenler çevre şehirlere İslâm'ı öğretmek üzere görevlendirilirdi. Bedir savaşında esir alınan müşrikler, Müslümanlara okuma yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılmış, bu durum, Müslümanlar arasında okur-yazarlık oranını arttırmıştı. Peygamberimiz kadınların eğitimine de önem vermiş, onlar için özel bir gün tayin etmişti.

Toplumsal Barışın Kurulması

Peygamberimiz burada, herbir muhâciri, bir ensârla kardeş yaparak aralarında kardeşlik bağı kurdu. Ensâr, muhâcir kardeşlerini alıp evlerine götürdüler.

Hudeybiye Antlaşması ve Mekke'nin Fethi

Müslümanların günden güne güçlenmeleri, sayılarının artmasıyla Mekke ile barış imzalandı. Hudeybiye Barış'ının hemen bütün şartları, Müslümanların aleyhine görünüyordu. Fakat barışın Müslümanların yararına ve sonucun lehlerine olacağını Peygamberimiz bi-

